



Inatsisartuni ilaasortaq, Jens Napätök', Naleraq
Maani/

**§ 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 187 nerisareqatigiinnermut
qaleralinnullu tunngasumut akissut**

Inatsisartut suleriaasissaanni § 37-mi imm. 1 naapertorlugu apeqqutini Naalakkersui-
sunut nassiusaqarsimavutit, *nerisareqatigiinnermut qaleralinnullu tunngasoq* pillugu.
Apeqqutitit uanga suliasaqarfigisannut akisassanngortinneqarsimapput.

Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinnermut Imminullu Pilersornermut
Naalakkersuisoqarfiup (APNIPN) Pinngortitaleriffik ilassutissanik qinnuigaa apeqqutit
amerlanersaat Pinngortitaleriffimmit taamaallaat akineqarsinnaammata.

1. *Naalakkersuisut misissuinikuuppat, qilalukkanik qernertanik piniarnerup
annikillisinneqarnerata qaleralinnik peqassuseq qanoq
sunniuteqarfigisinnaaneraa?*

Akissut:

Piniarnerup peqassutsimut sunniuteqarsinnaaneranik Naalakkersuisut misissuineq
ajorput. Apeqqutitit Pinngortitaleriffimmit akisassanngortinneqarput, taakkulu kakkiunne-
qarput innersuussutigineqassallutillu.

2. *Misissuisimanngippata, sooq Kalaallit Nunaanni nammineq uumassusillit
ataqatigiinnerannik (økosystemimik) misissueqqissaartoqartinnagu killilersuinerit
nutaat oqallisigineqarpat?*

Akissut:

Pinngortitaleriffiup akissutaa innersuussutigineqassaaq.

3. *Naalakkersuisut 25, 50 aamma 100 procentimik annikilliliinerup
kingunerisinnaasaanik naatsorsuisoqarnissaa piumasarisinnaavaat?*

Akissut:

Qilalukkanik qernertanik piniarnermi 25, 50 aamma 100 procentimik annikilliliinerup
naatsorsorneqarnissaanik Naalakkersuisut piumasaqaateqalersaangillat.

Naatsorsuisoqassappat taakkua inernerit assigiinngitsorujussuusussaapput, aalajangi-
suussalluni naatsorsuinerit makkuninnga tunngaveqassanersut:

19-10-2026
Suliap normua: 2026 - 18829
Akt normu: 28935455

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 63 55
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

- a) Pisassiissutissatut aalajangersakkat piviusut aallaavigalugit,
- b) Qilalukkanik qernertanik pisanik aallaavigalugit (nalunaarutigineqarsimasut),
- c) Uumassusilerisut inassutigisaat aallaavigalugit.

Ad a) *Pisassiissutissatut aalajangersakkat 2019-2026-mi assigiiaarnerusimapput*, annikitsuinnarnik nikinganeqarlutik, 2019-imit ukiunilu tulluittuni qulini Kitaani atuuttussanik kingullermik siunnersuusiortoqarmat. Naalakkersuisut naliliipput siunertamut naapertuuttuunavianngitsoq pisassiissutininik ikilisitsinissaq 25, 50 imaluunniit 100 procentimik, pisassiissutininik aalajangersaanermut atatillugu sorpassuit eqqarsaatigisariaqartarmata aamma pissutsini atuuttut eqqarsaatigalugit.

Ad b) *Piniarnermut tunngatillugu* taakku ukiumit ukiumut nikerartuupput aamma nalunaarutigineqarsimanngitsunik pisaqartoqarsimasinnaavoq taakku eqqoriaanermik tunngaveqarpata Naalakkersuisunit aalajangiiffigiuminaattussaassammata.

APNIPN -ip pissarsiarisarpai pisassiissutininik piniarnermit nalunaarutit aamma uumasooqatigiit pisassiiffusimanngitsut pillugit nalunaarutit. APNIPN-imit nalunaarutigingitsugu aqarsinnaanera ilimagineqarpoq, amerlassusileruminaatsunilli.

Ad c) Pisassiissutit eqqarsaatigalugit Naalakkersuisut *uumassusilerisunit inassutigineqartut* atuuttut Kalaallit Nunaanni qilalukkanik qernertanik peqassutsimut tamakkiisumut tunngasut malinngilaat. Aamma piniartut ilisimasaat tusaaniarneqarsimapput.

Uumassusilerisunit siunnersuinerit Pinngortitaleriffimmeersut naluneqanngitsutut pissarsiarineqartarput, taakkulu naalagaaffiit sineriiallit attuumassuteqartut suleqatigalugit aqqissuussaasumik ingerlattarpaat Kalaallit Nunaanni qilalukkanik qernertanik peqassutsimik misissuinerit.

Kitaani qilalukkat qaqortat qernertallu pillugit Canadamik/Nunavummik suleqateqartoqarpoq, qilalukkat qaqortat qernertallu pillugit Ataatsimiittartoqatigiit (JCNB) aqqutigalugit. Tunumi qilalukkanut qaqortanut qernertanullu tunngatillugu suleqatigiinneq NAMMCO aqqutigalugu ingerlanneqarpoq. JCNB-ip NAMMCO-llu ilisimatuussutsikkut ataatsimiisitali aqqutigalugit ataqatigiissaarisooqartarpoq.

Kalaallit Nunaata qilalukkanik qernertanik nunat sanilerisat qernertaqatigiinnik avitseqatigiiffisarmagit kiisalu Canadamik/Nunavummik Memorandum of Understand (Paaseqatigiinnissamik) isumaqatigiissuteqarmat isumaqatigiissutitut sinaakkutissanik Nunatta kisimiilluni allanngortiinnarsinnaanngilai.

4. *Qalerallit ikinnerulersinnaanerat, sumiiffinnit allamut nuutsinneqarsinnaanerat imaluunniit sumiiffinni aalajangersimasuni tamarsinnaanerat nalilersorneqarsimava?*

Akissut:

Pinngortitaleriffimmiit akissut innersuutigineqarpoq.

5. *Naalakkersuisut qilalukkat qernertat nerisaqarnerannik tatineqarnerup annertunerulernera qaleralinnik peqassutsip ajalusoornissaanut pissutaaqataasinnaanngitsoq qulakkeersinnaavaat?*

Akissut:

Pinngortitaleriffiup akissutaa innersuussutigineqassaaq.

6. *Kalaallit piniartuisa kinguaariippassuarni misilittagaannik ilisimasaanillu aalajangiinissamut tunngavissami qanoq ilaatitsisoqarpa?*

Akissut:

Aalajangiiniartarnerni Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq piniartut ilisimasaannik ilanngussisarnissaq. Pingaarnerusutigut tamanna pisarpoq tamanut ammasunik tusarniaanikkut, innuttaasunik ataatsimiisitsinikkut kiisalu najukkani piniartut peqatigiiffiisa ataatsimeeqatiginerisigut. Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut Inatsisaat 2023-meersumi § 2 kiisalu Qilalukkanik qaqortanik qernertanillu illersuinermut piniarnermullu nalunaarut tunngaviliisuupput.

Naalakkersuisut Piniarnermut Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinikuupput, ilaatigut qilalukkat qernertat pillugit ileqqutoqqanit ilisimasanik assigiinngitsuniit katersinissamut siunnersuuteqarsinnaasunik. Ileqqutoqqanit ilisimasanik katersineq imarisassai suliassartaatalu sivisussusissaat eqqarsaatigalugit suliassaavoq annertusinnaasoq, piffissaq sivisoq atorlugu piniartunik apersuisoqartartussaammat.

7. *Naalakkersuisut Kalaallit Nunaannut kingunerisinnaasai naammattumik uppersarneqartinnagit nunani tamalaani killilersuinerit nutaat itigartissavaat?*

Akissut:

JCNB-mit NAMMCO-milluunniit nunat marluusut akornanni nunalluunniit immikkoortuini piniagassat pillugit inassuteqaatinik nutaanik pissarsisarnerit Naalakkersuisut itigartissinnaanngilaat aamma itigartikkusunngilaat. Pingaartuuvog erseqqissassallugu JCNB-ip aamma NAMMCO-p peqassuseq pillugu inassuteqartarnerata piujuartitsinissamik tunngaveqartup sinniilluni piniarneq pissutigalugu ajorseriartinnginnissaa. Pisassiissutissat annertussusissaannik aalajangiisarneq Naalakkersuisut akisussaaffigaat.

Aqutsinissaq pillugu kattuffinnik attuumassuteqartunik Kalaallit Nunaata ilaasortaaffigisaanik suleqatigiinnissamik tunngaveqartumik oqaloqatigiittarnerit attaveqatigiittarnerillu Naalakkersuisut ingerlatiinnarusuppaat. Naalakkersuisut suleqateqarnissamik pisussaaffeqarput aamma uumassusilerisut inassutaat piniartullu ilisimasaat kiisalu Havretskonvention Artikel 65 tunuliaqutaralugit piujuartitsinissamik tunngaveqartumik sinaakkusersuisussaapput. Aamma Naalakkersuisut akisussaaffigaat kulturimik neqissaqarniarmillu tunngaveqartumik pisariaqartitsinerup isumaginissaa, tak. Inatsimmi paragraffit siunertamut tunngasut.

Erseqqissaatigineqassaaq kattuffiit aqutsinermik ingerlatsisut taaneqartut pisassiissutini
aalajangersaasartuunngimmata. Akisussaaffik Naalakkersuisuniippoq, tusarniaanermik
pisortatigoortumik ilaqartartoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga



Peter Borg
Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoq



Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut, Imminullu pilersornermut Naalakkersuisoqarfik

Assinga Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut nassiuneqarpoq

12. okt. 2026
J.nr.
40.00.02.47-
2026

Qilalukkanut qalerallinnullu apeqquteqaammut akissummut ilanngussat

Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut, Imminullu Pilersornermut (APNIPN) Naalakkersuisoqarfiup e-mail 09/10-2026meersoq aqqutigalugu qilalukkanut qalerallinnullu tunngattillugu §37mut apeqquteqaammat akissutissamut Pinngortitaleriffik ilanngussilaaqquaa.

Apeqquteqaammat assingusumut 1. septembar 2025imeersumut akissuteqaatigisarput aallaavigalugu matumuuna akissuteqarpugut.

Baffin'ip Kangerliumarngani qalerallit, nunatta eqalussuaanit, natsersuaanit, qilalukkanik, nisarnanit, kigutilissuarnik aammalu anarnanik nerineqartartuupput, qalerallillu mikinerit amikunik, saarullinnik, aalisakkanillu allanik nerineqartarput. Natsersuit miluumasut akorn-ganni aalisakkanik qalerallinnillu nerisassarsiornerusarpoq, Baffin'illu kangerliumarngani qalerallittornerusarluni aasakkut ukiakkullu . Miluumasunut allanut qaleralik nerineqarsinnaasut ilagiinnartarpaat.

Qilalukkap nerinerusarpai qalerallit, amikut aammalu eqalukkat, kingulliillu marluusut aqajarormiunik misissuinerni takussaanerpaajusarput. Aqajoqqunik misissuinitta ersersippaat Qeqertarsuup Tunuani Uummannamilu qilalukkat najuunnerminni qalerallittuuttartut, tassa sivikinnerusumik pulaqqanermi nalaanni. Qilalukkat ukiuunerani Baffin'ip Kangerliumarngani ukiisartut, aqqaamasarneri aallaavigissagaanni qalerallittortarsimassapput, aqajarusali misissuiffigineqarnissaat amigaataagami uppersarsuminaappoq ilumut taamaattoqartarnersoq. .

2004imi misissuisoqarnerani paasineqarpoq Baffinnip Kangerliumarngani avannaatungaani-innerusoq kujasinnerusumiinnerusorlu qilalugaqarfiunerusartoq. Avannaatungaanni uninnganeranni naatsorsuutigineqarpoq qalerallit 55.00 aammalu 166.000 tonsit missaat ukiumut nerisassagaat, kisitsisit nalornilaraluarput taakunanilu nerineqartut amerlanersaat canadamiut qalerallittassaannik aammalu avataasiortut qalerallittassaanneersuussasut. Nerisaasali anner-saa tamaani qaleraliusarnersut uppersarsuminaattarpoq. Aamma nerisaasa qassi procentia qaleraliusarnersoq oqaatigineqarsinnaangikkallarmat. Avannaatungaa itisoorsuummat im-map naqqaniittut qalerallit atorluarsinnaassaneraat nalorninarpoq. Tamaaniikkaangamillu

eqalukkat naqqata qulaatungaaniittuusut nerinerusassagaat ilimanarneruvoq. Kujasinneru-sortaani ikkannerusumiimmat qilalukkat ukiumut qalerallinnik 7.000-20.000 tonsinik ukiumut nerisarnissaat missingersuutaasinnaapput.

Kisitsisilli nutaanngimmata mianersuullugit atortariaqassapput. Nutaanerusunimmi paasisstissanik peqartoqarpoq makkununga sunngasunik:

- Qilalugaqassusia (ilaallit nalimmassagassapput)
- Baffinnip Kangerliumarngani qilalukkat amerlassusaat
- Immap kissassusaata allanngorneratigut eqalugaqarnerata allanngornera. .

Aalisarnermut tunngatillugu aalisarneqarsinnaanngortunut qaleraleqarneranut qilalukkat sunniuteqarneri nalileruminaattarput. Qilalukkat ukiiffigisartagaanniit aqajaruisa imaannik misissuinerit amigaataammata. Sinerissamut qaninnerusunik qilalukkat aqajaruinik misissuinerit ersersippaat qalerallit minnerusunik sulii aalisarneqalinngitsunik nerinerusartut. Qalerallillu taamak mikitiginerminni toqorareertaqaat, taamaattumik ilanngartuiffigineqarnerat qaleraleqarneranut sunniuteqarpallaarneq ajorpoq, qalerallinnik anginernik nerisassagaluarpata allaanerussagaluarmat. Qilalukkat qalerallillu ukiuni tusindtilikkaani Baffin-ip Kangerliumarngani uumaqatigiinnikuupput, qilalukkallu aatsaat taamak ikitsigalutik. Taamaattumik qaleraleqarnera qilalugaqarneranut tulluarsartassasoq naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Aammattaaq eqqarsaatigissavarput nunatsinni qilalukkat ikilerujussuarnikuummata, taamaattumillu uumasogatigiiaanut allanut sunniuteqarnatik.

Uumasogatigiiaat inissisimanerat imaaliillaannaq oqaatigiuminaattarmat siumoortumik oqaatigiuminaappoq qilalugarniarnerit – allallumi qalerallittortartut – aalisarnerup iluanaarutaanissaraluanut sunniuteqartarnersut. Baffinnimmi Kangerliumarngani qilalukkat ikilerujussuarnersigut qalerallit pisarineqarsinnaanngortartut amerlisereersimassammatigut, taamaattumillu qaleraleqarnerulersissimassallugu.

Avataani qalerallinniarnerit nutaanerupput, naallu sumiiffiit ilaanni qaleraleqassutsip tiggunnissaannut sunniuteqarsimasinnaassagaluartoq, qilalukkat amerlassusaannut annerusumik sunniuteqanngilaq. Tassami qilalukkat pisarineqartarnermikkut ikilisarneqartarmata aammalu qilalukkat qalerallittuinnartuunngimmata.

Qilalukkanik ikilisaqqinnissaq innersuussutaasinnaanngilaq, tassami piujuartitsinissaq eqqarsaatigalugu nunatsinni qilalukkat piujuartitsiniartumik inissisimanngereermata, qilalukkallu Canadamiittut Mary River’imi saviminissamik piiasoqarluni umiarsuarnik assartuisoqartarneratigut akornngusersorneqareeqimmata.

Qularutaasinnaasut arlaqarmata paasisstissallu naammanngimmata, periusariniakkallu uumasunik allanik akuliussuisuummata, Pinngortitaleriffik pilersaaruteqanngilaq \$37imi ujartorneqartutulli naatsorsueqqinnissaminut.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusilluta

Mads Peter Heide-Jørgensen, Lars Witting, Søren Post aammalu Fernando Ugarte